

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.477/2008/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla az előbb személyesen eljáró, majd a fellebbezési eljárás során Urbánné dr. Csató Julianna ügyvéd (1053 Budapest, V. Kossuth Lajos u. 13.) által képviselt felperes neve címe lakos felperesnek, a Pénzügyminisztérium Jogi és Igazgatási Főosztálya (Budapest, József nádor tér 2-4., ügyintéző: Dr. ... jogtanácsos) által képviselt Magyar Állam alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4. P. 21 475/2007/25. számú ítélete ellen a felperes által 28. és Pf. 2., míg az alperes által 37. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperest arra kötelezi, hogy a terhére megállapított perköltséget az alperesnek fizesse meg az ítéletben megállapított határidőn belül.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20 000 (Húszezer) forint fellebbezési eljárási költséget, és térítsen meg az államnak külön felhívásra 900 000 (Kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperest természet elleni fajtalanság büntette miatt 1979. és 1985. között a bíróságok három alkalommal is letöltendő szabadságvesztés büntetésre ítélték. A büntetéseket 1979., 1981-1982., valamint 1985-1986. években töltötte, majd ezen elítélések vonatkozásában a hátrányos büntetőjogi következmények alól a törvény erejénél fogva mentesült.

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága a 37/2002. (IX. 4.) AB határozatával a Büntető Törvénykönyv természet elleni fajtalanságot meghatározó 199. §-át alkotmányellenesnek ítélte, ezért azt a határozat közzétételének napjával megsemmisítette.

A jogerős ítéletekkel szemben a felperes által előterjesztett perújítási kérelmeket, továbbá a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alól történő mentesítés iránti és az ítéletek semmissé nyilvánítása iránti kérelmeket a bíróság elutasította.

A felperes kártalanítás iránt pert indított a **Magyar Állammal** szemben a Jász-Nagykunszolnok Megyei Bíróság előtt 2004. évben, arra hivatkozással, hogy a természet elleni fajtalanság büntette miatt több esetben letöltendő szabadságvesztés büntetésre ítélték, ám az Alkotmánybíróság a Btk. 199. §-át megsemmisítette. Az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása következtében őt ért hátrányokért az állam kártalanítási kötelezettséggel tartozik. A megyei bíróság keresetet elutasító ítéletét a Szegedi Ítéltábla helybenhagyta, a felperes felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Legfelsőbb Bíróság pedig a jogerős határozatot a kereset elutasító rendelkezés tekintetében hatályában fenntartotta.

Ugyanezen tényállásra alapítottn a felperes kárpótlás iránt igényt terjesztett elő a Fővárosi Bíróság előtt, ám az keresetét elutasította, s e határozatot a Fővárosi Ítéltábla helybenhagyta.

A felperes módosított keresetében 2008. május 1-től havi 24 280 Ft járadék, az ezt megelőző 186 hónapra lejárt járadék címén 4 516 080 Ft, míg a szabadságvesztések idejére és a „rendőri önkény esetére” összesen 31 200 000 Ft kár megfizetésére kérte kötelezni kártalanítás és kártérítés címén a Ptk. 349. §-a alapján a **Magyar Államot**. A követelése jogalapjaként azt adta elő, hogy az Alkotmánybíróság által utóbb alkotmányellenesnek nyilvánított és megsemmisített Btk. 199. §-a alapján vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetése miatt vagyoni és nem vagyoni hátrány érte, melynek megtérítésére a **Magyar Állam** köteles.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság 25/I. sorszámú végzésével - melyet a Debreceni Ítéltábla helybenhagyott, - a kártalanítási igény tekintetében a pert a Pp. 157. § a) pontja alapján, figyelemmel a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontjára, megszüntette.

A kártérítés címén előterjesztett keresetét 25. sorszámú ítéletében elutasította. Kötelezte a felperest, hogy az alperest képviselő Pénzügyminisztérium Jogi és Igazgatási Főosztályának 15 nap alatt fizessen meg 100 000 Ft perköltséget, és az államnak térítsen meg külön felhívásra 900 000 Ft kereseti illetéket.

Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a felperes által követelése jogalapjaként megjelölt Ptk. 349. §-a alapján az alperes a felperessel szemben kártérítési felelősséggel nem tartozik, e jogszabályhely alapján a kártérítési igényt a felperessel szemben eljáró rendőrséggel, ügyészséggel, bírósággal szemben lehet érvényesíteni, az egyéb törvényes feltételek fennállása esetén.

Az ítélettel szemben mindkét peres fél fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és az alperes kereset szerinti marasztalását kérte. Azzal érvelt, hogy a megyei bíróság helytállóan állapította meg ugyan, hogy az eljárásokat vele szemben a rendőrség, az ügyészség, valamint a bíróság folytatta le, de tévedett, amikor nem vette figyelembe, hogy az eljárás bonyolításához a **Magyar Állam** utasítása, jogalkotása kellett, amelyeket e szerveknek kellett megtartani, így a **Magyar Állam** tartozik felelősséggel és kártérítéssel a károsult részére.

Az alperes fellebbezésében az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését kérte megváltoztatni akként, hogy azt a felperes ne a képviselő, hanem a **Magyar Állam** részére legyen köteles megfizetni.

Az ítélet tábla a felperes fellebbezését alaptalannak, az alperes fellebbezését alaposnak találta.

A Ptk. 28. § (1) bekezdése értelmében az állam - mint a vagyoni jogviszonyok alanya - jogi személy.

Az állam - mivel jogi személy szervezetekre tagozódik, - közvetlenül ritkán lép polgári jogviszonyba.

A kereset jogalapjaként megjelölt Ptk. 349. §-ának alkalmazása szempontjából államigazgatási jogkörben okozott kárnak csak az államigazgatási jellegű, tehát a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező-intézkedő tevékenységgel, illetve ennek elmulasztásával okozott kárt lehet tekinteni. (Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma PK. 42. számú állásfoglalás.) E szervező-intézkedő tevékenységet az állam önálló jogi személyiségű, önálló felelősségű szervein keresztül fejt ki. Ha e tevékenység során éri kár a károsultat, azt e szervekkel - és nem az állammal - szemben érvényesítheti.

Nem hozott létre jogviszonyt a peres felek között a fellebbezésben hivatkozott jogalkotás sem. Az állam maga nem jogalkotó szerv, ezt a tevékenységét különböző szervei (Országgyűlés, kormány, minisztériumok, stb.) fejtik ki.

A jogalkotásra, mint az általános és absztrakt magatartási szabályok létrehozására irányuló tevékenységre, és a hozzá kapcsolódó felelősségre azonban kizárólag a közjog (alkotmányjog) szabályai vonatkoznak, amelyek jelenlegi jogunkban immunitást biztosítanak a jogalkotó számára. (EBH. 1999. évi 14. jogeset.)

Ez az immunitás azt jelenti, hogy a jogszabály Alkotmánybíróság által utóbb alkotmányellenesnek történt nyilvánítása esetén a jogalkotóval szemben sem lehet kártérítési igényt érvényesíteni.

Az elsőfokú bíróság a tényállás helyes megállapítása után abból helytálló következtetéseket levonva állapította meg, hogy a peres felek között jogviszony nem jött létre, erre figyelemmel a kereset alaptalan.

A Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a peresztes felet kell kötelezni. Az ítélet indokolásából kitűnően az elsőfokú bíróság ennek megfelelően járt el, azonban határozata rendelkező részét úgy fogalmazta meg, hogy a felperes az alperes képviselője részére köteles 100 000 Ft perköltséget megfizetni.

E tévedésre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak a per érdemében hozott helyes döntését a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a felperest az alperes javára kötelezte perköltség megfizetésére.

A felperes fellebbezése eredménytelen, az alperes fellebbezése eredményes volt, ezért a felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes részére fellebbezési eljárási költség megfizetésére. Az ítéletábra e címen az alperes képviselőjének munkadíját vette figyelembe, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM. sz. rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Az eredménytelen fellebbezés következtében a felperes köteles az állam javára megtéríteni a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. sz. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Az ítéletábra a fellebbezéseket a Pp. 256/A § (1) bekezdés b) és f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

D e b r e c e n, 2008. október hó 18.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán sk. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

